

ניהול בטיחות

מאת ד"ר אבי גריפל

מי הוא האחראי על בטיחות באירוע ספורט – בעל המיתקן בו נערך האירוע? המפיק? מנהל האירוע הספורט? "יועץ הבטיחות" של האירוע? ממונה על הבטיחות? אלה הן שאלות המטרידות את העוסקים בניהול ובהפקת אירועי ספורט. בימים אלה אמורות להיות מאושרות תקנות רישוי עסקים (בטיחות במתקנים ובאירועי ספורט), המגדירות ממלאי תפקידים שיש להם תפקיד בניהול בטיחות של אירוע ספורט, ומפרטות את חובותיהם בנושאי הבטיחות.

סעיף 4 של חוק הבטיחות במקומות ציבוריים תשכ"ג-1962 קבע – כבר לפני כחמישים שנה – כי בעל הרישוי לשימוש, או המחזיק בפועל, של מקום המשמש באופן קבוע ל"אסיפה" או "עינוג ציבורי" הוא ה"אחראי לבטיחות" במקום. בחוק איסור אלימות בספורט התשס"ח-2008, מכונה האחראי הזה לבטיחות "אחראי לאירוע ספורט". זוהי אחריות שניתן להשוותה לזו המוטלת בפקודת הבטיחות על "תופס המפעל".

על פי התקנות המוצעות בשנת 2011, האחראי לאירוע ספורט חייב למנות "מנהל אירוע ספורט" אם משתתפים באירוע 200-1,000 איש, ובעבור אירועים מסוג מסוים (כגון דרבי, משחקי גמר גביע, ועוד) בהם צפויים יותר מ-1000 משתתפים, יש למנות **מנהל בטיחות** (הוראות סעיף 22(2) בחוק איסור אלימות בספורט).

"ממונה בטיחות באירוע ספורט" מוגדר בתקנות המוצעות **כאחד מבין שלושה ממלאי תפקיד** על-פי המידרג הבא:

(א) **"מנהל בטיחות"** – שיש למנותו עבור אירועים בהם צפויים לפחות 1,000 משתתפים. זהו בעל תפקיד הדורש רישום, עם דרישות קדם כגון מהנדס או ממונה על הבטיחות, או מי שאושר על-ידי אגף הפיקוח;

(ב) אם אין "מנהל בטיחות", האחראי לבטיחות הוא **"מנהל אירוע ספורט"** שחובה למנותו אם צפויים 200-1,000 משתתפים (חייב להיות, בין היתר, מוכשר כסדרן);

(ג) אם גם אין "מנהל אירוע ספורט", בעל הרישוי של המקום או תופס המיתקן (המכונה כאמור **"אחראי לאירוע ספורט"**) הוא האחראי למילוי הוראות כל דין בנושא בטיחות באירוע הספורט.

ומה תפקידו של ה"ממונה על הבטיחות" המוסמך לפי חוק ארגון הפיקוח? מסתבר כי גם מיתקן שבו מתקיים אירוע ספורט נחשב "מפעל" לעניין פקודת הבטיחות, ולכן יכול שיהיה צורך – בנוסף על בעלי התפקידים שנמנו לעיל – גם בממונה על הבטיחות כפי שצריך להיות במפעל או באתר בנייה. אגב, ממונה על הבטיחות יכול להיות מוסמך כ"מנהל בטיחות" לאירוע ספורט אם עמד בדרישות הרישום של אגף הפיקוח במשרד התמ"ת.

הלוח הבא מסכם את נושא ניהול הבטיחות במיתקני ספורט על-פי חוק איסור אלימות בספורט והתקנות החדשות של רישוי עסקים:

הכותב הוא יועץ לניהול בטיחות במוסד לבטיחות ולגיהות

קורסים וימי עיון במחוז חיפה והצפון לחודשים ינואר, פברואר, מרץ, אפריל 2012 הקורסים וימי העיון יתקיימו במלון הר הכרמל בחיפה

ינואר	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	18.1-16.1	לעובדי תעשייה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	השתלמות הובלת חומ"ס (רענון)	26.1-25.11	לנהגים המעוניינים להוביל חומ"ס
	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	26.1; 12.1	למובילי חומ"ס בעלי רישיון תקף

פברואר	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי) <th>15.2-13.2 <th>לעובדי תעשייה</th> </th>	15.2-13.2 <th>לעובדי תעשייה</th>	לעובדי תעשייה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	השתלמות הובלת חומ"ס (רענון)	23.2-22.2	לנהגים המעוניינים להוביל חומ"ס
	קורס נאמני בטיחות (מתקדם): 5 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	23.2; 9.2	למובילי חומ"ס בעלי רישיון תקף
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	השתלמות הובלת חומ"ס (רענון)	20.2	למנהלי עבודה בכנין

מרץ	קורס ממונים על הבטיחות בעבודה. 36 ימי לימוד במתכונת יום כשבוע.	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	20.3	פת"חה
	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים <td>קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)</td> <td>14.3-12.3</td> <td>למהנדסים, בעלי תארים במדעי החיים, הנדסאים וטכנאים</td>	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	14.3-12.3	למהנדסים, בעלי תארים במדעי החיים, הנדסאים וטכנאים
	קורס נאמני בטיחות (מתקדם): 5 מפגשים רצופים <td>קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)</td> <td>29.3-25.3</td> <td>לעובדי תעשייה</td>	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	29.3-25.3	לעובדי תעשייה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	השתלמות הובלת חומ"ס (רענון)	22.3-21.3	לנהגים המעוניינים להוביל חומ"ס
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	השתלמות הובלת חומ"ס (רענון)	22.3; 8.3	למובילי חומ"ס בעלי רישיון תקף
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	5.3	לאנשי תחזוקה ועובדי תעשייה

אפריל	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי) <th>18.4-16.4 <th>לעובדי תעשייה</th> </th>	18.4-16.4 <th>לעובדי תעשייה</th>	לעובדי תעשייה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	השתלמות הובלת חומ"ס (רענון)	19.4; 5.4	למובילי חומ"ס בעלי רישיון תקף

הרצאות בודדות (בהיקף 2-4 שעות הדרכה, בתיאום עם המזמין ולפי צרכיו)

בטיחות כללית ■ ציוד מגן אישי ■ הגנת מכונות ■ סיכונים חשמל ■ סיכונים עם חומרים כימיים ■ בטיחות בעבודה עם כלי עבודה ידניים ■ ארגונומיה ומניעת כאבי גב תחתון ■ הגורם האנושי בתאונות עבודה ■ ניהול תעסקות ■ עזרה ראשונה ■ תנאים סביבתיים (רעש, אבק, תאורה) ■ חקירת תאונות עבודה ■ בטיחות בהפעלת מלגה ■ בטיחות בעבודות בנייה ■ חוקים ותקנות (חוק ארגון הפיקוח ופקודת הבטיחות בעבודה) ■ אחריות משפטית ■ בטיחות בעבודות ריתוך ■ בטיחות אש ■ ניהול בטיחות ■ החלקות, מעידות ונפילות ■ בטיחות בהפעלת עגורן ■ בטיחות בעבודות תחזוקה.

לפרטים נוספים: מחוז חיפה והצפון
טל': 04-8218890-4, פקס: 04-8218895
דוא"ל: Haifa@osh.org.il

קורסים וימי עיון במחוז ירושלים והשפלה

לחודשים ינואר, פברואר, מרץ, אפריל 2012

ינואר	קורס ממונים על הבטיחות בעבודה. 36 מפגשים	קורס נאמני בטיחות (בסיסי) <th>16.1 + 9.1 <th>פת"חה</th> </th>	16.1 + 9.1 <th>פת"חה</th>	פת"חה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	23.1 +	למהנדסים, בעלי תואר במדעי החיים, הנדסאים וטכנאים ירושלים
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	17.1	לעובדי תעשייה ולקהל הרחב רמת רחל
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	17.1	לחשמלאים רמת רחל

פברואר	קורס נאמני בטיחות (בסיסי) <th>קורס הובלת חומ"ס (בסיסי) <th>13.2 + 6.2 <th>פת"חה</th> </th></th>	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי) <th>13.2 + 6.2 <th>פת"חה</th> </th>	13.2 + 6.2 <th>פת"חה</th>	פת"חה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	20.2 +	לעובדי תעשייה ולקהל הרחב חפץ חיים
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	15.2	לחשמלאים חפץ חיים
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	22.2	לעובדי תחזוקה רמת רחל

מרץ	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי) <th>14.3 <th>פת"חה</th> </th>	14.3 <th>פת"חה</th>	פת"חה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	28.3	לנהגים המעוניינים להוביל חומ"ס
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	5.3	לחשמלאים רמת רחל

אפריל	קורס נאמני בטיחות (בסיסי): 3 מפגשים רצופים	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי) <th>4.4 <th>פת"חה</th> </th>	4.4 <th>פת"חה</th>	פת"חה
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	18.4	לעובדי תעשייה רמת רחל
	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	קורס הובלת חומ"ס (בסיסי)	30.4	למנהלי עבודה בכנין רמת רחל

לפרטים נוספים: מחוז ירושלים והשפלה
טל': 02-6723110, פקס: 02-6732880
דוא"ל: Jerusalem@osh.org.il

באירועי ספורט

ממלאי תפקידים בניהול בטיחות באירועי ספורט - לפי חוק איסור אלימות בספורט, תקנות (מוצעות) רישוי עסקים (בטיחות במתקנים ובאירועי ספורט) וחוקים נוספים

שם בעל התפקיד	הגדרת בעל התפקיד בתקנות בטיחות במתקני ספורט	תפקידיו ואחריותו	הגדרות מבהירות בחוקים / בתקנות אחרות
אחראי לאירוע ספורט	בעל הרישיון לשימוש, או המחזיק בפועל של המקום בו מתקיים האירוע (מכונה "אחראי בטיחות" בחוק הבטיחות במקומות ציבוריים).	חייב למנות "מנהל בטיחות" באירוע ספורט שצפויים בו אלף משתתפים לפחות (סעיף 6 לחוק איסור אלימות בספורט), או למנות "מנהל אירוע ספורט" אם צפויים 200-1,000 משתתפים. אם לא מינה "מנהל בטיחות", ולא "מנהל אירוע ספורט" - הוא אחראי למילוי הוראות כל דין בנושא בטיחות באירוע ספורט לפי התקנות.	"אחראי בטיחות" - בעל הרישיון לשימוש, או המחזיק בפועל של המקום בו מתקיים האירוע = מנהל מיתקן הספורט (חוק הבטיחות במקומות ציבוריים, סעיף 4)
מנהל אירוע ספורט	מי שמונה לשמש אחראי לניהול ולארגון של אירוע ספורט (הוסמך כסדרן, בעל ניסיון מוכח בארגון אירועי ספורט, קיבל הכשרה מתאימה, ועוד).	יש למנותו באירועי ספורט בהם צפויים 200-1,000 משתתפים. אחראי למילוי הוראות כל דין בנושא בטיחות באירוע ספורט לפי התקנות אם לא מונה "מנהל בטיחות"	מוגדר בחוק איסור אלימות בספורט
מנהל בטיחות באירוע ספורט = מנהל בטיחות	בתקנות רישוי עסקים: מי שאושר ע"י מפקח ראשי למיתקני ספורט לשמש כבעל מקצוע לבדיקת היבטי בטיחות באירועי ספורט, והוא רשום במרשם הרישום של "מנהלי בטיחות" שמנהל מפקח ראשי למיתקני ספורט במשרד התמ"ת.	חובה למנותו אם צפויים יותר מ-1,000 איש, וכן ישנם שחקני חו"ל, אירוע ספורט בינלאומי, חצי גמר וגמר גביע, או לפי הוראת המשטרה. נדרשים כישורי מהנדס או הנדסאי מתאים או ממונה על הבטיחות ועוד. אחראי למילוי הוראות כל דין בנושא בטיחות באירוע ספורט לפי התקנות. תפקידו גם לבדוק את היבטי הבטיחות באירוע הספורט, ולהמליץ ולייעץ למנהל המיתקן או למנהל אירוע הספורט על דרישות הבטיחות, לערוך "תכנית בטיחות למיתקן ספורט" לפי התקנות.	גם לפי סעיף 6 של חוק איסור אלימות בספורט, האחראי לאירוע ספורט ימנה מנהל בטיחות, וחובה זו חלה על אירוע ספורט שצפויים בו 1,000 משתתפים לפחות (הוראות סעיף ד2 (2) בחוק).
ממונה בטיחות באירוע ספורט	מי שאחראי למילוי הוראות הבטיחות בתקנות, והוא: או מנהל הבטיחות; אם אין - מנהל אירוע הספורט, אם אין - האחראי לאירוע הספורט	אחראי למילוי הוראות כל דין בנושא בטיחות באירוע ספורט לפי התקנות; יקבל "תיק מיתקן" ממנהל המיתקן; יערוך סקר מיפגעים, תקינות מערכות, גנרטור חירום, שערים, מחסומים, יציעים, מיתקני חשמל ועוד; ידווח על ליקויים למנהל אירוע הספורט ולמנהל המיתקן כדי שיתקנו.	
ממונה על הבטיחות	לא מוגדר בתקנות בטיחות במפעלי ספורט; יכול להיות ממונה כ"מנהל בטיחות באירוע ספורט" אם הועסק כממונה על הבטיחות באירועי ספורט לפחות שנתיים. היות ומיתקן ספורט מוגדר מפעל - יש חובת העסקת ממונה על בטיחות אם מועסקים בו יותר מ-50 עובדים.	אדם שעבר הסמכה מיוחדת, ולפי תקנות הממונים על הבטיחות בחוק ארגון הפיקוח על העבודה, יש למנותו בכל מפעל המעסיק יותר מ-50 עובדים (ובענף הבנייה - יותר מ-100 עובדים). תפקידו לייעץ למעסיק על דרישות החוק, לזהות מיפגעים, להמליץ על נקיטת אמצעי בטיחות, לוודא ביצוע פעולות בבטיחות, ועוד.	